

Doskonałość Formy meble Jana Kurzątkowskiego

Jan Kurzątkowski był jednym z najwybitniejszych polskich projektantów XX wieku. Należał do grona założycieli słynnej Spółdzielni Artystów „Ład” (1926-1996). Pierwszy pokaz 6 unikalnych mebli jego autorstwa odbył się w kwietniu 2009 r. w Muzeum Narodowym w Warszawie. Następnie kolekcję można było oglądać w Poznaniu. Trzecia odsłona wystawy odbędzie się w Łodzi (13-27 stycznia 2010 r.) w salonie IKER (ul. Tuwima 22). Kolekcję pozyskano do zbiorów Ośrodka Wzornictwa Nowoczesnego Muzeum Narodowego dzięki współpracy z firmą IKER.

Jan Kurzątkowski (1899-1975) zajmował się głównie meblarstwem i architekturą wnętrz, ale także szkłem użytkowym oraz papieroplastyką. Był również cenionym pedagogiem związanym z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie, wykształcił wielu znakomitych artystów.

Twórczość Jana Kurzątkowskiego cechowała niezwykła inwencja plastyczna, zamiłowanie do eksperymentów konstrukcyjnych i formalnych. Wczesne meble Kurzątkowskiego, np. krzesła „Piórka” z lat 30., są doskonałym przykładem tzw. „stylu Ładu”. W wielorakich odmianach tego stylu poszukiwano piękna w prostocie, czystości konstrukcji, w zamiłowaniu do rodzimych gatunków drewna, takich jak jesion, sosna, brzoza, świerk. Artyści odkrywali doskonałość form ukrytą w usłojeniu drewna czy w wiązaniach stolarskich. Zamiast chować łączenia elementów pod warstwą forniru czy tkaniną, wykorzystywano ich walor dekoracyjny - na przykład prostego wiązania na wczepy - uzyskując atrakcyjne, kubistyczne ornamenty.

Zakupione do zbiorów Ośrodka Wzornictwa Nowoczesnego Muzeum Narodowego w Warszawie meble stanowią przykład nowatorskiego podejścia do materiału i formy, są uważane za przełomowe dla rozwoju polskiego meblarstwa powojennego. Prezentowane na dwóch znaczących dla historii naszego wzornictwa wystawach – I Ogólnopolskiej Wystawie Wnętrz i Sztuki Dekoracyjnej w 1952 r. (zaprojektowane specjalnie na tę ekspozycję tzw. „krzesło z językiem”) oraz na Ogólnopolskiej Wystawie Architektury Wnętrz w 1957 r. w Zachęcie (krzeselko o konstrukcji nośnej z płyta sklejkowej) – były wyjątkowymi osiągnięciami w projektowaniu mebli z giętej sklejki. W latach 50. w Polsce sklejka była materiałem często stosowanym przez projektantów. Pozwalała na doświadczenia projektowe podobne do tych, jakie przeprowadzali artyści na świecie z tworzywami sztucznymi, które w tamtym okresie dawały nieograniczone możliwości swobodnego konstruowania mebla, formowania kształtów miękkich, organicznych, podporządkowanych wymogom nowoczesności.

Są to meble unikalne, istniejące w pojedynczych egzemplarzach – prototypy nigdy nie powielone w seryjnej produkcji. Meblem wysoko cenionym przez samego autora jest fotel „Byk” o wyrazistej, dynamicznej, otwierającej się ku górze formie. Ekspresyjna linia podłokietników kojarzy się z rogami byka - stąd nazwa mebla.

W zbiorach Ośrodka Wzornictwa Nowoczesnego Muzeum Narodowego znajdują się prace Jana Kurzątkowskiego, które uważane są za najcenniejsze obiekty kolekcji. Są to: fotel, dwa krzesła „Piórka” i biurko z lat 30. XX w. - arcydzieła meblarstwa ładowskiego, a także komplet składający się z 2 foteli, stolika i barku, wykonany również w „Ładzie”. Inny charakter mają powojenne meble Kurzątkowskiego: krzeselko wyplatane sznurkiem, 2 fotele tapicerowane zaprojektowane do małych mieszkań w połowie lat 50., fotel tapicerowany na metalowej podstawie oraz leżanka z wikliny – wyjątkowy przykład połączenia lekkiej konstrukcji z wyplotem. Wszechstronność talentu Kurzątkowskiego potwierdzają jego prace wykonane w innych tworzywach – szkłe i papierze. Ciekawy zespół naczyń – karafki i kieliszki ze szkła sodowego, barwionego w masie - powstał w Hucie Szkła Gospodarczego w Szczytnej Śląskiej, w latach 1946-49. Artysta zaprojektował także różne typy zabawek – od drewnianych małych figurek, poprzez zabawki ruchome na kiju, po papierowe ozdoby na choinkę, odtworzone w latach 40. według jego przedwojennych projektów – arcydzieła papieroplastyki. Meble zakupione dzięki współpracy z firmą IKER będą cennym uzupełnieniem tego zbioru.

Ośrodek Wzornictwa Nowoczesnego planuje w przyszłości organizację monograficznej wystawy twórczości Jana Kurzątkowskiego, która będzie okazją do przedstawienia wszystkich tych prac.

Kolekcję tworzą:

1. Krzesło o siedzisku z płata sklejk w kolorze naturalnym, 1952
2. Krzesło ze sklejk (konstrukcja nośna i siedzisko) w kolorze naturalnym, 1956
3. Krzesło jw., sklejka lakierowana na czarno, 1956
4. Fotel z giętej sklejk z siedziskiem i oparciem wyplatany linką nylonową, lata 60.
5. Stolik z kwadratowym szklanym blatem i półką wyplataną z żyłki nylonowej, lata 60.
6. Fotel „Byk” o tapicerowanym siedzisku i oparciu, koniec lat 60.

Biuro prasowe IKER:

Michał Mrożewski, mob. + 48 602 292 799, tel/fax + 48 22 692 16 08,
e-mail: michal.mrozewski@iker.com.pl, www.iker.com.pl

Profundo PR: tel/fax + 48 22 692 16 08, mob. + 48 501 325 968,
e-mail: profundo@profundo.pl, www.profundo.pl

Muzeum Narodowe w Warszawie:

Dział Promocji i Marketingu, tel. +48 22 622 57 81, e-mail: promocja@mnw.art.pl;
Anna Maga – Kustosż Kolekcji Wzornictwa MNW, tel. + 48 22 621 10 31, wew. 362,
mob. + 48 792 40 40 49, e-mail: wzornictw@mnw.art.pl;